

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV [i. e. V]. Sententia Catharini confutatur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

plendendos, ut eis non nasci potius expediret. Et paulò infra: *Quis dubitaverit parvulos non baptizatos, qui solum habent originale peccatum, in damnatione omnium levissima futuros? Quæ, qualis, & quanta erit, quamvis definire non possim, non tamen audeo dicere, quod eis, ut nulli essent, quam ut ibi essent, potius expediret.* Quibus verbis non solum suam hac in re dubitationem & anxietatem declarat, sed etiam magis propendet & inclinatur in nostram sententiam: docet enim hanc Christi Domini de proditore Juda sententiam, *melius erat illi si natus non fuisset*, non posse parvulis accommodari: quod falsum esset, si illi pœnâ ignis torquerentur; nam licet non esse secundum se non sit appetibile, utpote pura boni privatio, bene tamen in quantum est alleviativum cruciatûs & pœnæ, ut docet D. Thomas in supplem. qu. 98. art. 3. Item subdit Augustinus, tales parvulos esse in damnatione omnium levissima futuros; quod non esset verum, si aliquam pœnam sensûs sustinerent: e contra verò si à pœna sensûs immunes sint, mitior procul dubio & tolerabilior erit eorum damnatio.

191. Addo quod idem S. Doctor lib. 3. de lib. arbit. cap. 23. ait quod *Sicut vita esse potius media inter rectè factum atque peccatum, ita & potest dari sententia Judicis media inter præmium atque supplicium*: Sed si parvuli paterentur pœnam damni & sensûs, illorum sententia non esset media inter præmium & supplicium, ut de se patet: Ergo ex mente Augustini, parvuli solâ pœnâ damni puniuntur.

192. Nec valet si dicas, sententiam parvulorum ideò ab Augustino mediam inter præmium & supplicium constitui, quia mitiori pœnâ quàm adulti puniuntur. Non valet, inquam, nam etiam inter adultos unus mitius alio punitur, & homines mitiori pœnâ quàm Dæmones regulariter loquendo sunt puniendi; & tamen nemo dicit adultum mitiori pœnâ puniendum, vel auditurum mediam sententiam inter præmium & supplicium: Ergo si parvuli pœnam sensûs & damni paterentur, malè Augustinus assereret mediam esse inter præmium & supplicium parvulorum sententiam.

193. Objicies tertid: Parvuli in hac vita puniuntur pœnâ sensûs: Ergo & in alia. Antecedens constat ipsâ experientiâ, quâ videmus parvulos in hanc lucem prodeuntes, morbis, doloribus, morti, aliisque præsentis vitæ miseris esse obnoxios. Consequentia verò probatur: Si parvuli pœnâ sensûs in hac vita punirentur, & post mortem essent ab illa immunes, sequeretur eos esse melioris conditionis post mortem, quàm ante mortem: Sed hoc videtur absurdum: Ergo & illud.

194. Respondeo distinguendo Antecedens: Parvuli in hac vita puniuntur pœnâ sensûs, per accidens, concedo Antecedens: per se, nego Antecedens, & Consequentiam.

Explicatur solutio: Mors & alii corporales defectus non sunt pœna per se taxata pro culpa originali, sed tantum carentia originalis justitiæ, quæ immortalitatem & impassibilitatem præstabat, ac proinde illâ sublatâ, sequuntur mors & ærumnæ temporales seu corporales, in virtute agentium naturalium: in alia autem vita nihil aget virtute naturæ, sed secundum ordinem divinæ justitiæ, sive in animam, sive in corpus: quare ut pœna sensibilis responderet in alia vita originali peccato, deberet hoc fieri

Tom. III.

A ex ordinatione divina, prædictam pœnam taxante, & destinante per se ad illius punitivum. Unde ad probationem consequentiæ, neganda est sequela Majoris: licet enim parvuli in hac vita corporales ærumnas sustineant, & post mortem sint ab illis immunes, non tamen sequitur eos esse melioris conditionis post mortem, quàm ante mortem; quia melius est omnes sustinere miseras cum aptitudine ad videndum Deum, & illo fruendum, quàm omni calamitate positivâ carere, sine hujusmodi aptitudine.

Objicies quartò: Si tantum pœna damni debetur originali peccato, sequitur quod adultus, qui decedit ex hac vita cum peccato originali & actuali mortali, non meretur plus pœnæ, quàm ille qui moritur cum solo actuali mortali: Sed hoc videtur absurdum: Ergo & illud. Sequela Majoris probatur: Per peccatum actuale mortale adultus incurrit totalem privationem visionis beatæ: Ergo si peccato originali pœna tantum damni, seu privatio visionis beatæ, debeatur, non plus incurrit pœnæ, qui cum peccato originali & actuali mortali decedit, quàm qui moritur cum solo originali.

195. Respondeo morientem cum peccato originali & actuali simul, mereri plus pœnæ damni intensivè quodammodo, quia meretur pœnam damni duplici titulo totali, & pœna damni intenditur moraliter, quando ex multiplici titulo tanquam causa totali debetur: quemadmodum, ut ait D. Thomas in 4. dist. 18. qu. 2. ar. 3. in fine, magis excommunicatus est qui committit plura & diversa peccata, quorum singulis annexa est major excommunicatio, quamvis quælibet major excommunicatio sit totalis privatio bonorum communium Ecclesiæ.

Objicies ultimò: Veniale peccatum, quod levius est originali, in altera vita punitur pœnâ sensûs: Ergo multò magis originale eadem pœnâ punitur.

196. Sed nego consequentiam, & paritatem: nam peccatum veniale, quamvis sit levius originali, est tamen voluntarium voluntate propriâ, & habet aliquam conversionem & delectationem inordinatam, secus autem peccatum originale: unde cum pœna sensûs correspondeat propriæ voluntati, & conversioni ac delectationi inordinatæ, non mirum si illud in altera vita pœna sensûs puniatur, istud verò solâ pœnâ damni.

S. IV.

Refellitur opinio Bellarmini.

Dico secundò, pueros cum originali ex hac vita migrantes, nullo affici dolore, vel tristitia interiori, ob carentiam beatificæ visionis. Ita D. Thomas locis supra citatis.

197. Probatur primò ex SS. Patribus: nam Gregorius Nissenus supra relatus ait, quod *immatura mors infantium demonstrat neque in doloribus & mœstitia futuros esse eos, qui sic vivere deserunt.* Et Augustinus loco supra citato asserit pœnam, quâ punitur originale peccatum, omnium mitissimam esse; quod esset falsum, si ratione beatitudinis amissæ parvuli dolorem & tristitiam interiori sentirent: ut enim docet Chrysostomus homil. 24. in Matth. & homil. 47. ad populum Antioch. dolor quem damnati sentiunt ob amissam beatitudinem, major est dolore sensibili ab igne inferni causato.

L II

199. Confirmatur: Augustinus ibidem profiteretur se non audere asserere, *parvulos sine baptismo morientes tantâ penâ esse plectendos, ut eis non nasci potius expediret*: Nam si illi ex amissa beatitudine dolorem & mœstitiam interiori sentiant, melius ipsis esset omnino non esse, cum talis dolor non possit non esse gravis, imò teste Chrysofomo citato, major sit dolore sensibili per penam sensûs incusso: Ergo juxta doctrinam SS. Patrum, pueri cum originali ex hac vita migrantes, non afficiuntur dolore aut tristitiâ interiori, ob amissam beatitudinem.
200. Ratio etiam id suadet: nam ut discurret D. Thomas in 2. dist. 83. qu. 2. art. 2. *Ex hoc quod caret aliquis eo quod suam proportionem excedit, non affligitur, si sit recte rationis, sed tantum ex eo quod caret eo ad quod aliquo modo proportionatus fuit. Sicut nullus sapiens homo affligitur de hoc quod non possit volare sicut avis, vel quia non est rex, vel imperator, cum sibi non sit debitum; affligeretur autem, si privaretur eo ad quod habendum aliquo modo aptitudinem habuit. Quia ergo omnis homo usum liberi arbitrii habens, proportionatus est ad vitam eternam consequendam, quia potest se ad gratiam preparare, per quam vitam eternam merebitur; idè si ab hoc deficiat, maximus erit dolor, quia amittet illud quod suum esse possibile fuit. Pueri autem nunquam fuerunt proportionati ad hoc quod vitam eternam haberent: quia neque eis debebatur ex principis natura, cum omnem facultatem natura excedat, nec actus proprios habere potuerunt, quibus tantum bonum consequerentur: & idè nihil omnino dolebunt de carentia visionis divinae, imò magis gaudebunt de hoc quod participabunt multum de divina bonitate, & perfectionibus naturalibus.*
201. Dices: Tales parvuli habuerunt ad ipsam beatitudinem, proportionem, & ordinationem in Adamo, in quo eorum voluntates interpretativè continebantur: Sed hoc sufficit ut de illius jactura doleant: Ergo hæc ratio D. Thomæ non convincit.
202. Confirmatur: Si quis patrimonio privetur ob parentis delictum, non minus dolet, quàm si propriâ culpâ exheredetur; & tamen tunc patrimonium non fuit in illius potestate, sicut nec culpa parentis: Ergo amissio boni non existentis in subjecti potestate, dolorem rationabilem excitat.
203. Ad objectionem respondeo, concessa Majori, negando Minorem: Sapientes enim, qui a passionibus non moventur, sed sola ratione ducuntur (cujusmodi erunt pueri illi) non dolent de amissione, vel de non adeptione bonorum, quæ sibi gratis promissa sunt, quando per ipsos non stat quominus ea recipiant; reputant enim illa ac si promissa sibi non fuissent. Unde S. Thomas ibidem in 2. argum. *sed contra*, sic ait: *Recta ratio non patitur ut aliquis perturbetur de eo quod in ipso non fuit ut vitaretur; propter quod Seneca probat, quod perturbatio in sapientem non cadit: Sed in pueris est ratio recta, nullo actuali peccato obliquata: Ergo non turbabuntur de hoc quod talem penam (carentiam scilicet visionis Dei) sustinent, quam vitare nullo modo potuerunt.*
204. Ad confirmationem, concessa Antecedente, nego Consequentiam & paritatem: Ratio discriminis est, quia ad proprium patrimonium quilibet est ordinatus, habetque naturale jus ad illud, & idè sive alienâ, sive propriâ culpâ, aliquis exheredetur, rationabiliter dolet:

ad gloriam autem habendam nullum jus præcessit in parvulis, vel si præcessit, dependebat omnino ab extrinseco; & idè amissam beatitudinem non possunt tristari rationabiliter.

Nec displicet quod aliqui Theologi addunt, nimirum admisceri ibi divinæ providentiæ suavitatem, quæ parvulos illos in suo statu sub tranquillitate conservat. Quam providentiæ suavitatem quotidie experimur: videmus enim pauperulos frusto panis contentos, & in rigida etiam hyeme, licet seminudos & frigore argentes, alacres tamen & pacatos esse, dum vident nobiles ejusdem naturæ, divitiis & deliciis redundantes.

S. V.

Sententia Catharini confutatur.

Dico tertio: Parvuli cum peccato originali decedentes, post diem judicii, non erunt beati beatitudine naturali.

Probatur primò conclusio: Beatitudo naturalis non est compossibilis cum aversione à Deo ut conditore naturæ; sicut nec supernaturalis cum aversione à Deo ut auctore supernaturali: Atqui parvuli ratione culpæ originalis sunt averfi à Deo; nedum ut auctore gratiæ, sed etiam ut naturæ conditore; tum quia una aversio sine alia nequit subsistere, ut frequentius Theologi docent; tum etiam quia peccatum capitale Adami, quo parvuli sunt inquinati, utramque aversionem continebat, & consequenter utraque fuit per originem tracta: Ergo non sunt beati beatitudine naturali.

Dices: D. Thomas in 2. dist. 33. qu. 2. art. 2. ad 5. ait: *Quamvis pueri non baptizati sint separati à Deo, quantum ad illam conjunctionem quæ est per gloriam, non tamen ab eo penitus sunt separati, imò ipsi conjunguntur per participationem naturalium bonorum, & ita de ipso gaudere poterunt naturali cognitione & dilectione*: Sed cum dilectione naturali non potest stare aversio à Deo ut conditore naturæ: Ergo parvuli ratione culpæ originalis non sunt averfi à Deo ut auctore naturæ.

Respondeo D. Thomam non loqui de dilectione naturali amabili, efficaci, & perfecta, quæ sola cum aversione à Deo ut auctore naturæ impossibilis est, sed de dilectione naturali, quæ fertur in Deum, prout est essendi naturale principium, quæ cum aversione à Deo ut fine ultimo naturali stare potest, ut patet in Dæmonibus, qui Deum; prout est essendi naturale principium, plusquam seipsos diligunt, sicut demonstrat D. Thomas 1. p. qu. 60. art. 5. & tamen ab ipso ut fine ultimo tam naturali quàm supernaturali averfi sunt.

Probatur secundò conclusio: Parvuli ex hac vita cum peccato originali migrantes, manebunt perpetuò inclusi in loco tenebroso, nempe in limbo, eique alligati: Sed cum tali detentione & alligatione stare non potest naturalis felicitas; illa enim omnium bonorum naturalium aggregationem, & omnium malorum & incommoditatum exclusionem importat: Ergo illi parvuli non erunt naturali felicitate beati. Minor patet, Major autem probatur primò ex Augustino serm. 14. de verbis Apostoli, ubi expressè docet non esse locum medium inter regnum & infernum: Sed parvuli post judicium non